

Etusivu>Kanteen nostaminen>Missä ja miten?>Minkä valtion lainsäädäntöä sovelletaan?

Minkä valtion lainsäädäntöä sovelletaan?

Liettua

1 Voimassa olevien lainvalintasääntöjen lähteet

1.1 Kansalliset säännöt

Liettuan tasavallan siviililain ensimmäisen kirjan I osan II luku

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 593/2008, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma I)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 864/2007, annettu 11 päivänä heinäkuuta 2007, sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma II)

Neuvoston asetus (EU) N:o 1259/2010, annettu 20 päivänä joulukuuta 2010, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla.

1.2 Voimassa olevat monenväliset sopimukset

Testamenttimääräysten muotoa koskevista lakiristiriidoista 5 päivänä lokakuuta 1961 tehty Haagin yleissopimus.

Alaikäisten suojelun suhteen toimivaltaisista viranomaisista ja sovellettavasta lainsäädännöstä 5 päivänä lokakuuta 1961 tehty Haagin yleissopimus.

Tieliikenneonnettomuuksiin sovellettavasta laista 4 päivänä toukokuuta 1971 tehty Haagin yleissopimus.

Elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 2 päivänä lokakuuta 1973 tehty Haagin yleissopimus.

Yleissopimus sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista, avattu allekirjoitettavaksi Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980.

Toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa 19 päivänä lokakuuta 1996 tehty Haagin yleissopimus.

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 30 päivänä lokakuuta 2007 tehty yleissopimus (uusi Luganon yleissopimus)

1.3 Pääasialliset voimassa olevat kahdenväliset sopimukset

Liettuan tasavallan ja Armenian tasavallan sopimus oikeusavusta ja oikeussuhteista siviili-, perhe- ja rikosoikeudellisissa asioissa.

Liettuan tasavallan ja Azerbaidžanin tasavallan sopimus oikeusavusta ja oikeussuhteista siviili-, perhe- ja rikosoikeudellisissa asioissa.

Liettuan tasavallan ja Uzbekistanin tasavallan sopimus oikeusavusta ja oikeussuhteista siviili-, perhe- ja rikosoikeudellisissa asioissa.

Liettuan tasavallan ja Kazakstanin tasavallan sopimus oikeusavusta ja oikeussuhteista siviili-, perhe- ja rikosoikeudellisissa asioissa.

Pöytäkirja Liettuan tasavallan ja Kazakstanin tasavallan sopimukseen oikeusavusta ja oikeussuhteista siviili-, perhe- ja rikosoikeudellisissa asioissa.

Liettuan tasavallan ja Ukrainan sopimus oikeusavusta ja oikeussuhteista siviili-, perhe- ja rikosoikeudellisissa asioissa.

Liettuan tasavallan ja Moldovan tasavallan sopimus oikeusavusta ja oikeussuhteista siviili-, perhe- ja rikosoikeudellisissa asioissa.

Liettuan tasavallan ja Puolan tasavallan sopimus oikeusavusta ja oikeussuhteista siviili-, perhe- ja rikosoikeudellisissa asioissa.

Liettuan tasavallan, Viron tasavallan ja Latvian tasavallan sopimus oikeusavusta ja oikeussuhteista.

Liettuan tasavallan ja Valko-Venäjän tasavallan sopimus oikeusavusta ja oikeussuhteista siviili-, perhe- ja rikosoikeudellisissa asioissa.

Liettuan tasavallan ja Kiinan kansantasavallan sopimus oikeusavusta siviili- ja rikosoikeudellisissa asioissa.

Liettuan tasavallan ja Venäjän federaation sopimus oikeusavusta ja oikeussuhteista siviili-, perhe- ja rikosoikeudellisissa asioissa.

Liettuan tasavallan ja Turkin tasavallan sopimus oikeudellisesta yhteistyöstä kaupp- ja siviilioikeudellisissa asioissa.

2 Lainvalintasääntöjen soveltaminen

2.1 Tuomarin velvollisuus soveltaa lainvalintasääntöjä omasta aloitteestaan

Tuomioistuimien toiminnasta annetun Liettuan tasavallan lain 33 §:n 1 momentin mukaisesti tuomioistujia ohjaavat oikeusasioiden käsittelyssä Liettuan tasavallan perustuslaki, lait, kansainväliset sopimukset, joiden osapuolena Liettuan tasavalta on, hallituksen päätöslauselmat ja muut Liettuan tasavallassa voimassa olevat säädökset, jotka eivät ole ristiriidassa lakien kanssa. Liettuan tasavallan siviililain 1.10 §:n 1 momentin mukaisesti ulkomaista lakia sovelletaan siviilioikeudellisiin suhteisiin, jos niin määrätään kansainvälisissä sopimuksissa, joiden osapuolena Liettuan tasavalta on, tai osapuolten välisissä sopimuksissa tai jos niin säädetään Liettuan tasavallan lainsäädännössä.

2.2 Renvoi

Liettuan tasavallan siviililain 1.14 §:n mukaisesti Liettuan tasavallan lakia sovelletaan ainoastaan tässä siviililaissa tai ulkomaisessa lainsäädännössä säädetyissä tapauksissa, jos sovellettavassa ulkomaisessa lainsäädännössä on ns. renvoi eli takaisin- tai edelleenviittaus, jonka nojalla on sovellettava Liettuan tasavallan lainsäädäntöä. Jos sovellettavassa ulkomaisessa laissa on renvoi, jonka nojalla on sovellettava kolmannen valtion lakia, sitä sovelletaan ainoastaan tässä laissa tai kolmannen valtion lainsäädännössä säädetyissä tapauksissa. Jos henkilön siviilioikeudellista asemaa määritettäessä sovellettavassa ulkomaisessa laissa viitataan Liettuan tasavallan lakiin, sovelletaan Liettuan tasavallan lakia. Näitä sääntöjä ei sovelleta tapauksissa, joissa liiketoimen osapuolet ovat valinneet sovellettavan lain. Tämä koskee myös liiketoimen muotoon sovellettavan lain ja sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin sovellettavan lain määrittämistä. Jos kansainvälisen yksityisoikeuden säännöissä edellytetään kansainvälisen sopimuksen tai yleissopimuksen soveltamista, renvoita koskeviin kysymyksiin ja kolmannen valtion lainsäädännön renvoihin sovelletaan sovellettavan kansainvälisen sopimuksen tai yleissopimuksen määräyksiä.

2.3 Liittymän muuttuminen

Liettuan tasavallan siviililaissa ei ole tätä koskevaa yleistä sääntöä.

2.4 Poikkeukset normaaliin lainvalintasääntöjen soveltamiseen

Liettuan tasavallan siviililain 1.11 §:n mukaisesti ulkomaisen lain sääntöjä ei sovelleta, jos niiden soveltaminen olisi vastoin Liettuan tasavallan perustuslaissa ja muissa laeissa vahvistettua yleistä järjestystä. Tällaisissa tapauksissa sovelletaan Liettuan tasavallan siviililainsäädäntöä. Liettuan tasavallan tai muun valtion, johon riita-asialla on läheisin liittymä, pakottavia oikeussääntöjä sovelletaan riippumatta siitä, ovatko osapuolet sopineet muun ulkomaisen lainsäädännön soveltamisesta. Ratkaistessaan näitä asioita tuomioistuimen on otettava huomioon kyseisten oikeussääntöjen luonne ja tavoitteet sekä niiden soveltamisen tai soveltamatta jättämisen seuraukset. Tämän lain nojalla sovellettavaa ulkomaista lakia ei voida panna täytäntöön, jos tapauksella tai sen

osalla ei ole kaikkien siihen liittyvien olosuhteiden perusteella selkeää liittymää kyseiseen lakiin, vaan jonkin muun valtion lakiin. Tätä sääntöä ei sovelleta, jos sovellettava laki on valittu liiketoimen osapuolten välisellä sopimuksella.

2.5 Vieraan valtion lain sisällön selvittäminen

Liettuan tasavallan siviililain 1.12 §:n mukaisesti **kansainvälisissä sopimuksissa tai Liettuan tasavallan laeissa** tarkoitetuissa tapauksissa tuomioistuin soveltaa ja tulkitsee ulkomaista lakia ja määrittelee sen sisällön viran puolesta (omasta aloitteestaan). Jos ulkomaisen lain soveltamisesta määrätään osapuolten välisellä sopimuksella, ulkomaiseen lainsäädäntöön vetoavan osapuolen olisi toimitettava kaikki sovellettavan ulkomaisen lain sisältöön liittyvät todisteet ottaen huomioon kyseisen lain virallisen tulkinnan, sen soveltamiskäytännön ja asianomaisen ulkomaisen valtion lainopin. Tuomioistuin voi riita-asian osapuolen pyynnöstä avustaa sovellettavaan ulkomaiseen lainsäädäntöön liittyvien tietojen keräämisessä. Jos tuomioistuin tai ulkomaiseen lakiin vetoava osapuoli ei noudata näitä velvoitteita, sovelletaan Liettuan tasavallan lakia. Poikkeustapauksissa, joissa on tarpeen toteuttaa kiireellisiä väli-toimia yksilön oikeuksien tai omaisuuden suojelemiseksi siihen asti, kunnes riitaan sovellettava laki ja sen sisältö on määritetty, tuomioistuin voi ratkaista kiireelliset asiat soveltaen Liettuan tasavallan lakia.

3 Lainvalintasäännöt

3.1 Sopimusvelvoitteet ja oikeustoimet

Liettuan tasavallan siviililain 1.37 §:n mukaisesti sopimusvelvoitteisiin sovelletaan lakia, joka on valittu velvoitteen osapuolten välisellä sopimuksella. Tällaisesta osapuolten välisestä sopimuksesta voidaan sopia osapuolten sopimuksen ehtojen mukaisesti tai se voidaan päätellä asian tosiseikkojen perusteella. Osapuolet voivat keskinäisellä sopimuksella valita tietyn maan lain, jota sovelletaan koko sopimukseen tai sen osaan tai osiin. Osapuolet voivat milloin tahansa keskinäisellä sopimuksella korvata aiemmin valitun sopimusvelvoitteeseen sovellettavan lain toisella lailla. Sovellettavan lain muutoksella on taannehtiva vaikutus, mutta siihen ei voida vedota kolmansia osapuolia vastaan eikä se tee sopimuksesta tehotonta. Se, että osapuolet ovat keskinäisellä sopimuksella valinneet sopimukseen sovellettavan ulkomaisen lain, ei ole peruste kieltäytyä soveltamasta Liettuan tasavallan tai muun valtion pakottavia oikeussääntöjä, joita osapuolet eivät voi sopimuksella muuttaa tai joista ne eivät voi sopimuksella luopua.

Jos osapuolet eivät ole valinneet sovellettavaa lakia, sovelletaan sen valtion lakia, johon sopimusvelvoite läheisimmin liittyy. Tällöin oletetaan, että valtio, johon sopimusvelvoite läheisimmin liittyy, on valtio, jonka alueella seuraavat sijaitsevat:

- 1) sen osapuolen kotipaikka tai keskushallinto, joka on velvollinen täyttämään sopimuksen luonteenomaisimman velvoitteen; jos velvoite liittyy läheisemmin sen valtion lakiin, jossa velvoitteen osapuolen toimipaikka sijaitsee, sovelletaan kyseisen valtion lakia
 - 2) kiinteä omaisuus, jos sopimuksen kohde on oikeus kiinteään omaisuuteen tai oikeus käyttää kiinteää omaisuutta
 - 3) rahdinkuljettajan päätoimipaikka kuljetussopimuksen tekohetkellä edellyttäen, että rahti on lastattu samassa valtiossa kuin missä rahdinkuljettajan päätoimipaikka sijaitsee, tai että lähettäjän kotipaikka tai rahdin lähetyspaikka sijaitsee samassa valtiossa kuin rahdinkuljettajan päätoimipaikka.
- Jälkimmäistä säännöstä ei sovelleta, jos sopimukselle ei voida määrittää luonteenomaisimman velvoitteen toteuttamispaikkaa eikä kyseisessä kohdassa esitettyihin oletuksiin voida vedota, koska asiaan liittyvien olosuhteiden perusteella on ilmeistä, että sopimus liittyy läheisemmin toiseen valtioon. Vakuutus sopimukseen sovelletaan sen valtion lakia, jossa vakuutuksenantajan kotipaikka sijaitsee, tai kiinteän omaisuuden vakuutuksen osalta sen valtion lakia, jossa omaisuus sijaitsee.

Välityssopimukseen sovelletaan pääsopimukseen sovellettavaa lakia tai, jollei tämä onnistu, sen paikan lakia, jossa välityssopimus tehtiin, tai jos tekopaikkaa ei voida määrittää, sen valtion lakia, jossa välimiesmenettely toteutetaan.

Pörssissä tai huutokaupassa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan pörssi- tai huutokauppavaltion lakia.

Liettuan tasavallan siviililain 1.39 §:n mukaisesti sopimuksen osapuolten oikeus valita sopimusvelvoitteeseen sovellettava laki siviililain 1.37 §:n mukaisesti ei sulje pois tai rajoita kuluttajan oikeutta puolustaa etujaan asuinvaltionsa lainsäädännössä määritellyin keinoin ja muutoksenhakekeinoin edellyttäen, että

- 1) kuluttajasopimus on tehty hänen asuinvaltiossaan kyseisessä maassa tehdyn erikoistarjouksen tai mainonnan perusteella
- 2) sopimuksen toinen osapuoli on saanut kuluttajan matkustamaan ulkomaille sopimuksen tekemistä varten
- 3) toinen osapuoli tai sen edustaja on saanut kuluttajan tilauksen tämän asuinvaltiossa.

Jos kuluttajasopimuksen osapuolet eivät ole valinneet sovellettavaa lakia, sovelletaan sen valtion lakia, jossa kuluttajan asuinpaikka on. Tämän pykälän säännöksiä ei sovelleta kuljetussopimukseen eikä palvelusopimukseen, kun palveluja tarjotaan kuluttajille ainoastaan muussa maassa kuin Liettuan tasavallassa.

Liettuan siviililain 1.38 §:n nojalla liiketoimen muotoon sovellettava laki määräytyy siviililain 1.37 §:n 1 momentin säännösten mukaisesti. Jos liiketoimen osapuolet eivät ole valinneet sovellettavaa lakia keskinäisellä sopimuksella, liiketoimen muotoon sovelletaan liiketoimen tekopaikan lakia. Eri valtioissa sijaitsevien osapuolten välinen sopimus on pätevä myös, jos sen muoto täyttää tällaisen liiketoimen muotoa koskevat lakisääteiset vaatimukset vähintään yhdessä näistä valtioista. Kiinteää omaisuutta tai siihen liittyviä oikeuksia koskevien liiketoimien on täytettävä sen valtion lainsäädännön vaatimukset, jossa kiinteä omaisuus sijaitsee. Kuluttajasopimusten muotoon sovelletaan kuluttajan asuinpaikan lakia.

Liettuan tasavallan siviililain 1.40 §:n mukaisesti valtakirjan muotoon sovelletaan sen valtion lakia, jossa valtakirja on annettu. Valtakirjan voimassaoloaika, jollei sitä ole valtakirjassa määrätty, edustajan oikeudet ja velvollisuudet, päämiehen ja edustajan vastuu toisiaan kohtaan ja heidän vastuunsa kolmansia henkilöitä kohtaan määräytyvät sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jossa edustaja toimii.

Liettuan tasavallan siviililain 1.41 §:n mukaisesti lahjoitussopimuksiin sovelletaan sen valtion lakia, jossa lahjoittajalla on asuinpaikka tai toimipaikka, lukuun ottamatta kiinteää omaisuutta koskevia lahjoitussopimuksia, joihin sovelletaan kiinteän omaisuuden sijaintipaikan lakia. Lahjoitussopimusta ei voida julistaa mitättömäksi, jos sen muoto täyttää lahjoitussopimuksen tekopaikan tai lahjoittajan asuinpaikan tai toimipaikan valtion lain vaatimukset.

Liettuan tasavallan siviililain 1.42 §:n mukaisesti saatavan siirrettävyyteen ja velan siirtoon liittyviin suhteisiin sovelletaan osapuolten välisellä sopimuksella valittua lakia. Osapuolten valitsemaan lakiin ei voida saatavan siirron yhteydessä vedota velallisia vastaan, ellei heidän suostumustaan lainvalintaan ole saatu. Jos osapuolet eivät ole valinneet sovellettavaa lakia, saatavan siirtoon ja velan siirtoon liittyvään suhteeseen sovelletaan sitä velvoitetta koskevaa lakia, jonka perusteella saatava (velka) siirretään. Saatavan siirron tai velan siirron muoto määräytyy saatavan siirtoon tai velan siirtoon sovellettavan lain mukaisesti.

Lisäksi sovelletaan Rooma I asetuksen sääntöjä.

3.2 Sopimukseen perustumattomat velvoitteet

Vahingosta johtuvat osapuolten oikeudet ja velvollisuudet määräytyvät Liettuan tasavallan siviililain 1.43 §:n mukaisesti vahingon kärsineen osapuolen valinnan mukaan joko sen valtion lain mukaisesti, jossa teko tai muu vahingon aiheuttanut seikka tapahtui, tai sen valtion lain mukaisesti, jossa vahinko tapahtui. Jos teon tekovaltiota, muita olosuhteita tai aiheutunutta vahinkoa ei voida määrittää, sovelletaan sen valtion lakia, johon vahingonkorvauskanne läheisimmin liittyy. Vahingon syntymisen jälkeen osapuolet voivat sopia, että vahingosta maksettavaan korvaukseen sovelletaan asiaa käsittelevän tuomioistuimen valtion lakia. Jos molemmilla osapuolilla on vakinainen asuinpaikka samassa valtiossa, vahingonkorvaukseen sovelletaan kyseisen valtion lakia.

Viallisten tuotteiden aiheuttamasta vahingosta aiheutuviin velvoitteisiin sovelletaan sen valtion lakia, jossa vahinko on tapahtunut, jos vahingon kärsineen henkilön asuinpaikka tai toimipaikka sijaitsee kyseisessä valtiossa tai jos vahingon kärsinyt osapuoli on ostanut tuotteen kyseisessä valtiossa. Jos

vahingonkorvausvelvollisen toimipaikka sijaitsee vahingon kärsineen osapuolen asuinvaltiossa tai jos vahingon kärsinyt osapuoli on ostanut tuotteen omassa asuinvaltiossaan, sovelletaan sen valtion lakia, jossa vahingon kärsineen osapuolen asuinpaikka on. Jos sovellettavaa lakia ei voida määrittää tässä kohdassa vahvistettujen perusteiden perusteella, sovelletaan vahingonkorvausvelvollisen toimipaikan valtion lakia, jollei kantaja perusta vahingonkorvausvaatimustaan sen valtion lakiin, jossa vahinko tapahtui.

Vahingonkorvausvelvollisuuteen sovellettavan lain avulla määritetään siviilioikeudellisen vastuun edellytykset, sen laajuus, vastuuhenkilö ja siviilioikeudellisesta vastuusta vapauttamisen edellytykset.

Liettuan tasavallan siviililain 1.44 §:n mukaisesti vahingonkorvausvaatimuksiin vahingon tapahtuessa sovellettava laki määräytyy tieliikenneonnettomuuksiin sovellettavasta laista tehdyn Haagin yleissopimuksen mukaisesti.

Liettuan tasavallan siviililain 1.45 §:n mukaisesti niihin henkilökohtaisiin oikeuksiin, jotka eivät ole omistusoikeuksia, liittyviä joukkotiedotusvälineiden aiheuttamia vahinkoja koskeviin korvausvaatimuksiin sovelletaan vahingon kärsineen valinnan mukaan joko sen valtion lakia, jossa vahingon kärsineen asuinpaikka tai toimipaikka sijaitsee, sen valtion lakia, jossa vahinko on tapahtunut, tai vahingon aiheuttaneen henkilön asuinpaikan tai toimipaikan valtion lakia. Vastaamisoikeus (eli kieltämisosoikeus) on sen valtion lain mukainen, jossa kyseinen julkaisu on julkaistu tai josta kyseinen radio- tai televisiolähetyksen on lähetetty.

Liettuan tasavallan siviililain 1.46 §:n mukaisesti epäreilun kilpailun aiheuttamia vahinkoja koskeviin korvausvaatimuksiin sovelletaan sen valtion lakia, jonka markkinoilla epäreilun kilpailun kielteiset vaikutukset toteutuivat. Jos epäreilu kilpailu on vaikuttanut ainoastaan yksittäisen henkilön etuihin, sovelletaan sen valtion lakia, jossa vahingon kärsineen osapuolen toimipaikka sijaitsee.

Lisäksi sovelletaan Rooma II asetuksen sääntöjä.

3.3 Henkilöoikeudellinen asema ja sen vaikutus henkilötietoihin (nimi, asuin- ja kotipaikka, oikeuskelpoisuus)

Liettuan tasavallassa oleskelevilla ulkomaiden kansalaisilla on Liettuan tasavallan siviililain 1.15 §:n mukaisesti sama siviilioikeuskelpoisuus kuin Liettuan tasavallan kansalaisilla. Poikkeuksista tähän sääntöön voidaan säätää Liettuan tasavallan lainsäädännössä. Ulkomaiden kansalaisten syntymä- tai kuolinaika määräytyy sen valtion lain mukaisesti, jossa heillä on asuinpaikka synnyin- tai kuolinhetkellä (siviililain 2.12 §). Kansalaisuudettomilla henkilöillä on Liettuan tasavallassa sama siviilioikeuskelpoisuus kuin Liettuan tasavallan kansalaisilla. Yksittäisistä poikkeuksista tähän sääntöön voidaan säätää Liettuan tasavallan lainsäädännössä. Kansalaisuudettomien henkilöiden syntymä- tai kuolinaika määräytyy sen valtion lain mukaisesti, jossa heillä on asuinpaikka synnyin- tai kuolinhetkellä.

Liettuan tasavallan siviililain 1.16 §:n mukaisesti ulkomaiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden siviilioikeuskelpoisuus määräytyy sen valtion lain mukaisesti, jossa heillä on asuinpaikka. Jos tällaisella henkilöllä ei ole asuinpaikkaa tai sitä ei voida varmuudella määrittää, hänen oikeuskelpoisuutensa määräytyy sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jossa hän on tehnyt asianomaisen liiketoimen. Jos henkilöllä on asuinpaikka useammassa kuin yhdessä valtiossa, sovelletaan sen valtion lakia, johon hänellä on läheisin liittymä. Liettuan tasavallassa vakituisesti oleskelevat ulkomaiden kansalaiset ja kansalaisuudettomat henkilöt voidaan julistaa oikeuskelvottomiksi tietyillä osa-alueilla, heidän oikeuskelpoisuutensa voi olla rajallinen tietyillä osa-alueilla tai heitä voidaan avustaa päätöksenteossa Liettuan tasavallan lainsäädännössä säädettyä menettelyä noudattaen. Asuinpaikan muutos ei vaikuta oikeuskelpoisuuteen, jos oikeuskelpoisuus on hankittu jo ennen asuinpaikan muutosta.

Liettuan tasavallan siviililain 1.17 §:n mukaisesti henkilö ei voi vedota asuinvaltionsa lainsäädännön mukaiseen oikeuskelvottomuuteen, jos hänellä on sen valtion lain mukainen oikeuskelpoisuus, jossa liiketoimi on tehty, paitsi jos liiketoimen toinen osapuoli on ollut tai toisen osapuolen olisi pitänyt olla tietoinen kyseisen henkilön asuinvaltiossa lainsäädännön mukaisesta oikeuskelvottomuudesta. Näitä säännöksiä ei sovelleta perhe- ja perintöoikeuteen eikä esineoikeuksiin.

Liettuan tasavallan siviililain 1.18 §:n mukaisesti ulkomaiden kansalaiset ja kansalaisuudettomat henkilöt julistetaan kadonneiksi tai kuolleiksi sen valtion lain mukaisesti, jossa heillä on viimeksi ollut asuinpaikka.

3.4 Vanhempi-lapsi-suhteen vahvistaminen, mukaan lukien adoptio

3.4.1 Vanhempi-lapsi-suhteen vahvistaminen

Vanhempi-lapsisuhteen vahvistaminen (isyiden tai äitiyden tunnustaminen, kiistäminen tai riitauttaminen) perustuu joko sen valtion lakiin, jonka kansalaisuuden lapsi on saanut syntyessään, sen valtion lakiin, joka on syntymän yhteydessä tunnustettu lapsen vakituisesti asuinpaikaksi, lapsen vanhemman vakituisen asuinpaikan lakiin tai sen valtion lakiin, jonka kansalainen vanhempi on lapsen syntymähetkellä, sen mukaan, mikä on lapsen kannalta edullisinta. Vanhempi-lapsisuhteen määrittämisen seuraukset määräytyvät sen mukaan, missä valtiossa lapsella on vakituinen asuinpaikka. Lapsen isän tai äidin kelpoisuus tunnustaa isyyden tai äitiyden määräytyy sen valtion lain mukaisesti, jossa hänen vakituinen asuinpaikkansa on isyyden tai äitiyden tunnustamisen aikaan. Isyyden tai äitiyden tunnustamisen muotoon sovelletaan isyyden tai äitiyden tunnustamispaikan lakia tai lapsen asuinvaltion lakia (siviililain 1.31 §). Lasten ja vanhempien välisiä henkilökohtaisia suhteita ja varallisuusoikeudellisia suhteita säädellään sen valtion lailla, jossa lapsella on vakituinen asuinpaikka. Jos kummallakaan lapsen vanhemmista ei ole vakituista asuinpaikkaa lapsen asuinvaltiossa ja lapsi ja molemmat vanhemmat ovat saman valtion kansalaisia, sovelletaan heidän kansalaisuusvaltionsa lakia (siviililain 1.32 §).

3.4.2 Adoptio

Adoptiosuhteet määräytyvät sen valtion lain mukaan, jossa lapsella on asuinpaikka. Jos on selvää, että adoptoitavan lapsen asuinvaltion mukainen adoptio ei johda siihen, että adoptio tunnustetaan adoptiovanhempien asuin- tai kansalaisuusvaltiossa, adoptio voidaan toteuttaa näiden valtioiden lainsäädännön mukaisesti edellyttäen, että se ei ole lapsen edun vastaista. Jos ei ole selvää, tunnustetaanko adoptio toisessa valtiossa, adoptiota ei sallita. Adoptoidun lapsen, hänen adoptiovanhempiensa ja heidän sukulaistensa suhteisiin sovelletaan adoptiovanhempien asuinvaltion lakia (siviililain 1.33 §).

3.5 Avioliitto, avoliitto, muu parisuhde, avioero, asumusero, elatusvelvollisuus

3.5.1 Avioliitto

Avioliiton solmimisen edellytykset ja muut avioliiton ehdot määräytyvät Liettuan tasavallan lainsäädännön mukaisesti. Liettuan tasavallan väestörekisteriviranomaisten tulisi rekisteröidä avioliitto, jos avioliiton solmimishetkellä vähintään toinen puolisoista asuu vakinaisesti Liettuassa, tai jos ainakin toinen heistä on Liettuan tasavallan kansalainen. Niiden ulkomaiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden osalta, joiden asuinpaikka ei ole Liettuan tasavallassa, avioliiton solmimisen edellytykset ja muut avioliiton ehdot voidaan määrittää molempien avioliittoa suunnittelevien henkilöiden asuinvaltion lain perusteella, jos avioliitto tunnustetaan ainakin toisen henkilön asuinvaltiossa. Ulkomailla laillisesti solmittu avioliitto tunnustetaan Liettuan tasavallassa, paitsi jos molemmilla puolisoilla on asuinpaikka Liettuan tasavallassa ja he menevät naimisiin ulkomailla välttääkseen Liettuan tasavallan lainsäädännön mukaisen avioliiton mitätöimisen (siviililain 1.25 §). Avioliiton solmimismenettely määräytyy avioliiton solmimisvaltion lainsäädännön mukaisesti. Avioliitto tunnustetaan päteväksi myös, jos sen solmimismenettely on avioliiton solmimishetkellä sen valtion lain vaatimusten mukainen, jossa ainakin toisella aviopuolisolla on asuinpaikka tai jonka kansalainen hän on (siviililain 1.26 §). Puolisoiden henkilökohtaisiin suhteisiin sovelletaan heidän asuinvaltionsa lakia. Jos puolisoilla on asuinpaikka eri valtioissa, heidän henkilökohtaisiin suhteisiinsa sovelletaan sen valtion lakia, jossa heillä on viimeksi ollut yhteinen asuinpaikka. Jos puolisoilla ei ole ollut yhteistä asuinpaikkaa, sovelletaan sen valtion lakia, johon puolisoilla on läheisimmät henkilökohtaiset suhteet. Jos ei ole mahdollista määrittää, mihin valtioon puolisoilla on läheisimmät henkilökohtaiset suhteet, sovelletaan sen valtion lakia, jossa avioliitto on solmittu (siviililain 1.27 §).

3.5.2 Avoliitto ja muu parisuhde

Ei säännelty.

3.5.3 Avio- ja asumusero

Siviililain 1.29 §:n mukaisesti asumuseroon ja avioeroon sovelletaan puolisoiden asuinpaikan lakia. Jos puolisoilla ei ole yhteistä asuinpaikkaa, sovelletaan sen valtion lakia, jossa he viimeksi asuivat yhdessä, tai jos tällaista ei ole, asiaa käsittelevän tuomioistuimen valtion lakia. Jos molempien puolisoiden kansalaisuusvaltioiden laissa kielletään avioero tai siinä asetetaan avioeroa koskevia erityisehtoja, avioliitto voidaan purkaa Liettuan tasavallan lainsäädännön mukaisesti, jos toinen puolisoista on myös Liettuan tasavallan kansalainen tai hänellä on asuinpaikka Liettuan tasavallassa. Lisäksi sovelletaan tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla 20 päivänä joulukuuta 2010 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1259/2010 (Rooma III asetus) sääntöjä.

3.5.4 Elatusvelvollisuus

Elatusapuun sovellettava laki määräytyy elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 2 päivänä lokakuuta 1973 tehdyn Haagin yleissopimuksen mukaisesti (siviililain 1.36 §).

Lisäksi sovelletaan elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 23 päivänä marraskuuta 2007 tehtyä Haagin pöytäkirjaa.

3.6 Avio-oikeuden alainen omaisuus

Siviililain 1.28 §:n mukaisesti aviovarallisuuden oikeudellinen asema määräytyy sen valtion lain mukaisesti, jossa avioparilla on asuinpaikka. Jos puolisoilla on asuinpaikka eri valtioissa, sovelletaan molempien puolisoiden kansalaisuusvaltion lakia. Jos puoliset ovat eri valtioiden kansalaisia eikä heillä ole koskaan ollut yhteistä asuinpaikkaa, sovelletaan sen valtion lakia, jossa avioliitto on solmittu. Sopimusperusteisen aviovarallisuuden oikeudellinen asema määräytyy puolisoiden välisellä sopimuksella valitun valtion lain mukaisesti. Tällöin puoliset voivat valita sen valtion lain, jossa heillä on nyt tai tulevaisuudessa asuinpaikka, sen valtion lain, jossa avioliitto on solmittu, tai sen valtion lain, jonka kansalainen toinen puolisoista on. Aviopuolisoiden välinen sopimus sovellettavasta laista katsotaan päteväksi, jos se täyttää valitun valtion tai sen valtion, jossa sopimus on tehty, lainsäädännön vaatimukset. Sopimuksella valittuun lakiin voidaan vedota kolmansia osapuolia vastaan vain, jos kolmas osapuoli on tai sen olisi pitänyt olla asiasta tietoinen. Aviopuolisoiden keskinäisellä sopimuksella valittua lakia voidaan soveltaa kiinteän omaisuuden esineoikeuksia koskevan riita-asian ratkaisemiseen vain, jos kyseisen kiinteän omaisuuden julkista rekisteröintiä ja kiinteän omaisuuden esineoikeuksia koskevat vaatimukset on täytetty siinä valtiossa, jossa kiinteä omaisuus sijaitsee. Aviopuolisoiden väliseen omaisuuden oikeudellisen aseman muutosta koskevaan sopimukseen sovelletaan sen valtion lakia, jossa puolisoiden asuinpaikka oli muutoksen toteutuessa. Jos puoliset asuivat oikeudellisen aseman muuttuessa eri valtioissa, sovelletaan sen valtion lakia, jossa heillä viimeksi oli yhteinen asuinpaikka, tai jos tällaista asuinpaikkaa ei ole, sovelletaan lakia, jolla määritetään puolisoiden välinen varallisuusosuussuhde.

3.7 Testamentit ja perinnöt

Testamentintekijän kelpoisuus laatia tai peruuttaa testamentti tai muuttaa sitä määräytyy testamentintekijän asuinpaikan lain mukaisesti. Jos henkilöllä ei ollut vakinaista asuinpaikkaa tai sitä ei voida vahvistaa, testamentin laatimiskelpoisuus määräytyy sen valtion lain mukaisesti, jossa testamentti on laadittu (siviililain 1.60 §). Testamentin muotoon, sen muuttamiseen tai sen kumoamiseen sovelletaan tällaisten toimien toteuttamisvaltion lakia. Testamentti, sen muuttaminen tai sen kumoaminen katsotaan päteväksi myös, jos kyseisten toimien muoto täyttää testamentintekijän asuin- tai kansalaisuusvaltion lain vaatimukset silloin, kun teot on toteutettu, tai sen valtion lain vaatimukset, jossa hänen asuinpaikkansa on, kun teot on toteutettu, tai sen valtion lain vaatimukset, jossa hän on kuollut. Kiinteää omaisuutta koskeva testamentti ja sen muuttaminen tai kumoaminen katsotaan päteväksi, jos testamentin muoto on sen valtion lainsäädännön mukainen, jossa kiinteä omaisuus sijaitsee (siviililain 1.61 §). Siviililain 1.62 §:n mukaisesti muihin perimyksiin kuin kiinteää omaisuutta koskeviin perimyksiin sovelletaan sen valtion lakia, jossa vainajan asuinpaikka oli hänen kuolinhetkellään. Kiinteää omaisuutta koskeviin perimyssuhteisiin sovelletaan sen valtion lakia, jossa kiinteä omaisuus sijaitsee. Jos perimys on tapahtunut Liettuan tasavallan kansalaisen kuoleman jälkeen, hänen Liettuan tasavallassa asuvat perillisensä, joilla on oikeus kuolinpesän lakiosaan, perivät kyseisen osuuden sovellettavasta laista riippumatta Liettuan tasavallan lainsäädännön mukaisesti, lukuun ottamatta kiinteää omaisuutta. Jos omaisuutta ei perimyssuhteisiin sovellettavan lain nojalla voida siirtää ulkomaiseen valtioon muiden perillisten puuttuessa ja omaisuus sijaitsee Liettuassa, kyseinen omaisuus siirretään Liettuan tasavallan omistukseen. Lisäksi sovelletaan toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta 4 päivänä heinäkuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 650/2012 sääntöjä.

3.8 Kiinteä omaisuus

Siviililain 1.48 §:n mukaisesti kiinteän ja irtaimen omaisuuden omistusoikeus ja muut omistukseen liittyvät oikeudet määräytyvät sen valtion lain mukaisesti, jossa omaisuus sijaitsee sen oikeudellisen aseman muuttuessa. Omaisuus määritetään kiinteäksi tai irtaimeksi omaisuudeksi sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jossa se sijaitsee. Omistusoikeuden ja muiden omistukseen liittyvien oikeuksien viralliseen rekisteröintiin sovelletaan sen valtion lakia, jossa omaisuus sijaitsee rekisteröintihetkellä. Kiinteän omaisuuden omistusoikeuden saaminen pitkäaikaisen hallinnan nojalla määräytyy sen valtion lain mukaisesti, jossa kiinteä omaisuus sijaitsee.

3.9 Maksukyvttömyys

Päivitetty viimeksi: 08/11/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.